

Høringsnotat vedr. udkast til Københavns Kommunes Handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser 2023-2026

16-2-2023

Sagsnummer I F2

Dokumentnummer i F2

Sagsnummer i eDoc

Sagsbehandler
Morten Casper Rostgaard Spies

Hørte myndigheder og organisationer

Følgende organisationer har modtaget høringen:

Afro Danish Collective, Als Research, Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA), Danmarks Restauranter og Caféer, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Danske Kirkers Råd (herunder Religion & Samfund samt Folkekirkens Migrantsamarbejde), Det Jødiske Samfund, DFUNK - Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Din Offentlige Transport (DOT), Fagligt Selskab for Tværkulturel Sygepleje, FH-Hovedstaden, FN-forbundet København, Foreningen Lige Adgang, HORESTA, ICC Greenland, Ilisimasavut, Institut for Menneskerettigheder, Københavns Politi, LGBT Asylum, Mellempøkeligt Samvirke, Mino Danmark, Retspolitisk Forening, Psykologfagligt Netværk imod Diskrimination, Sabaah, SOS Racisme Danmark, Ungeråd KBH, KOMKAR, Dialog Forum, Amnesty International, Brobyggerne, Courage Institute, Det nationale integrationsråd,

Ishtar - De etniske rødstrømper, Diversity Works, Amager Vest Lokaludvalg, Amager Øst Lokaludvalg, Bispebjerg Lokaludvalg, Brønshøj-Husum Lokaludvalg, Christianshavns Lokaludvalg, Indre By Lokaludvalg, Kgs. Enghave Lokaludvalg, Nørrebro Lokaludvalg, Valby Lokaludvalg

Vanløse Lokaludvalg, Vesterbro Lokaludvalg, Østerbro Lokaludvalg.

Herudover har lovforslaget været offentligt tilgængeligt på KK's høringsportal.

Høringsperioden har været fra d. 20.12 2022 - 30.1. 2023.

Modtagne høringsvar

Der er indkommet høringsvar fra følgende 22 høringsparter:

Afro-Danish Collective, Amager Vest Lokaludvalg, Amnesty International Danmark, Bispebjerg Lokaludvalg, Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA), Dansk Muslim Union, Det nationale integrationsråd, Diversity Works, Kgs. Enghave Lokaludvalg, Indre by lokaludvalg, LGBT-Asylum, Københavns Politi, Institut for Menneskerettigheder, Ilisimasavut, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC), Mellempøkeligt Samvirke, Nørrebro Lokaludvalg, SOS

Center for Beskæftigelses-,
Integrations- og Erhvervs politik
Bernstorffsgade 17
1577 København V

Racisme, Ungeråd KBH, Valby Lokaludvalg, Qivittoq, Østerbro Lokaludvalg.

Bemærkninger til handleplanen

Nedenstående bemærkninger fra hørings svarene er samlet i "generelle bemærkninger" samt i forhold til handleplanens delafsnit. Efter bemærkninger og forslag fremgår svar fra den ansvarlige forvaltning (parentes angiver den ansvarlige forvaltning, som indsætter udvalgsgodkendte svar forud for høringsnotatets forelæggelse for BR).

Generelle bemærkninger

Afro-Danish Collective observerer generelt flere positive toner og initiativer, dog giver organisationen udtryk for, at flere initiativer kunne være af mere tvingende karakter, i stedet for hensigtserklæringer. Men alt i alt, støtter Afro-Danish Collective indholdet og ser frem til det videre arbejde.

(BIF)

Amager Vest Lokaludvalg erklærer sin fulde enighed i emnets vigtighed og støtter op om den koncentrerede indsats, Københavns Kommune lægger for dagen i udkastet. Endvidere bemærker udvalget, at handleplanen har for stort fokus på KK's muslimske befolkning samt at der mangler statistik og initiativer om den jødiske, grønlandske og LGBTQI+ befolkning. Endelig bemærkes det, at asiatiske interesseorganisationer bør inddrages i indsatsen samt at anti-asiatisk racisme er underbelyst i handleplanen.

(BIF)

Amnesty International bemærker, at det fremgår af Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser (2021), at størstedelen af hadforbrydelser er lokaliseret i København. Derfor finder Amnesty International

København Kommunes handleplan meget relevant. Det bemærkes endvidere, at Amnesty International har haft gode møder med Københavns Kommune om mulige tiltag til handleplanen.

(BIF)

Bispebjerg Lokaludvalg hilsner den nye handleplan velkommen, men bemærker, at planen i højere grad kan ses som en visionsplan. Endvidere peger lokaludvalget på, at der blandt kvinder med flygtninge og indvandrerbaggrund er en gruppe som mangler helt basale forudsætninger for at blive en del af samfundet og har brug for positiv særbehandling.

(BIF)

Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA) samt Dansk Muslim Union (DMU) hilser Københavns Kommunes (KK) handleplan mod racisme velkommen og takker for indsatsen. Endvidere stiller CEDA og DMU sig undrede over for KK's fastsættelse af en "så relativ kort høringsfrist, placeret hen over juleferien 2022, hvorfor CEDA og DMU finder dette uhensigtsmæssigt ift. at sikre en større inddragelse af byens borgere og foreninger". CEDA og DMU opfordrer KK til en forlængelse af høringsfristen.

(BIF)

Det nationale integrationsråd (DNI) rådet hilser overordnet enhver indsats for at bidrage til bekæmpelsen racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser velkommen. Rådet er særligt tilfreds med, at der sættes ind for at mindske diskrimination i nattelivet igennem relancering af "Charter for et fair natteliv".

(BIF)

Diversity Works bakker op om handleplanens høje ambitionsniveau og centrale fokusområder, men savner konkrete mål og målsætninger, som sikrer, at man både kan følge implementeringen og udviklingen samt måle effekten af de tiltag, der bliver iværksat på baggrund af handleplanen.

(BIF)

Indre By Lokaludvalg foreslår, at man giver bedre tid til en debat om handleplanen, og at man gør mere ud af at inkludere borgerne for på den måde at skabe ejerskab til handleplanen.

(BIF)

Kgs. Enghave Lokaludvalg finder, at det er en god handlingsplan, der forholder sig til den strukturelle racisme i København. Kgs. Enghave Lokaludvalg vil gerne inddrages i lokale tiltag mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser i Sydhavnen.

(BIF)

Mellemfolkeligt Samvirke (MS) anerkender "det gode initiativ med handleplanen samt det store arbejde bag udkastet" og sætter pris "en inddragende proces" samt at handleplanen "nævner flere områder i samfundet, såsom arbejdsmarked mm. hvor der skal gøres en indsats". Samtidig anbefaler MS, at KK lader sig inspirere af en handleplan mod racisme udarbejdet af civilsamfundet, og at der afsættes flere midler til flere initiativer både i og efter 2023.

(BIF)

Nørrebro Lokaludvalg bifalder, at København får en handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser. Udvalget anbefaler, at det vil være hensigtsmæssigt, at der opstilles konkrete mål for

fokusområder og tiltag, således at det ville være muligt at følge udviklingen og implementeringen af handleplanen.
(BIF)

Indre By Lokaludvalg bemærker, at det foreliggende udkast til handleplan er uambitiøst, og at der burde være en evaluering af, hvad tidligere handleplaner har ført til. Evalueringen kunne være udgangspunktet for den nye handleplan.
(BIF)

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at en enstemmig Borgerrepræsentation i Københavns Kommune har besluttet, at København skal have en ny handleplan mod racisme, diskrimination og hadforbrydelser. Det er afgørende, at København som landets hovedstad og med en stor andel af etniske minoriteter går foran i kampen mod netop racisme og diskrimination og i det lys er det stærkt prisværdigt, at der nu kommer en handlingsplan for de kommende år. Derudover finder instituttet det rosværdigt, at handleplanen er udviklet i tæt samarbejde med det københavnske civilsamfund og andre interessenter på området – herunder instituttet selv – samt med modtagelsen af bidrag fra kommunens borgere. Endelig peger instituttet på, at der kan være behov for at udbrede handleplanen, herunder at medtage socialområdet.
(BIF)

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) udtrykker skuffelse over Københavns Kommunes udkast til handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser. Der peges bl.a. på, at Inuit nævnes én gang og at Inuit ikke skelnes som "oprindelige folk" i forhold til "etniske minoriteter".
(BIF)

LGBT Asylum bemærker, at handleplanens fokusområder beskriver de problemstillinger, *LGBT Asylums* målgruppe af LGBT+ asylansøgere og flygtninge oplever. *LGBT Asylum* bemærker endvidere, at organisationen i sit arbejde bidrager med at forebygge og håndtere diskrimination og herigennem understøtter handleplanens formål bl.a. i forhold til fokusområderne arbejdsmarkedet, foreningslivet og det offentlige rum.
(BIF)

SOS Racisme bemærker, at organisationen er "meget taknemmelig for, at Københavns Kommune har vedtaget og udarbejdet et udkast til en handleplan mod racisme". Organisationens udtrykker også glæde over den "måde, processen er gennemført på" og "kunne ønske at man på landsplan havde været lige så langt fremme som København". I den forbindelse anmoder organisationen Borgerrepræsentationen om at

presse på for, at der kommer en national handlingsplan mod racisme, som vedtaget af Folketinget før valget i 2022.

(BIF)

Ungeråd KBH giver udtryk for, at rådet helt generelt synes, at det er en rigtig god handleplan, der kommer bredt rundt om de forskellige sektorer, herunder uddannelse, sundhed og foreningsliv. Rådet udtrykker imidlertid kritik af, at det fremgår, at KK som "landets hovedstad" og "største arbejdsplads" går forrest. Ungerådet bemærker, at alle kommuner bør modvirke diskrimination.

(BIF)

Valby Lokaludvalg giver udtryk for, at udvalget sætter stor pris på det grundige arbejde, der er udført og ser mange gode tiltag i materialet, herunder at der er blevet præsenteret konkrete indsatser for 2023. Udvalget foreslår, at det overvejes om indsatser rettet mod borgere med muslimsk baggrund bør prioriteres med samme økonomi som indsatser, der er rettet mod jøder. Der henvises til, at der er en lille overvægt af hadforbrydelser mod muslimer (45%) i forhold til jøder (41%)

(BIF)

Østerbro Lokaludvalg hilser handleplanen velkommen og bemærker, at det er en kendt sag, at der findes strukturel racisme i Danmark. Udvalget finder intentionerne i handleplanen gode, men savner, at planen foldes endnu mere ud med konkrete initiativer. Udvalget anbefaler, at KK lader sig inspirere af en handleplan mod racisme udarbejdet af civilsamfundet samt benytter betegnelsen "etnisk dansk oprindelse" i stedet for den nuværende "dansk oprindelse".

(BIF)

Qivittoq anbefaler, at handleplanen har fokus på Inuit og deres rettigheder herunder efterlevelsen af ILO-konvention nr. 169 vedrørende oprindelige folk og stammefolk samt FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP)

(BIF)

Bemærkninger til "Forord, indledning, målgruppe, fokusområder, tidsramme og begrebsafklaring" samt tværgående forslag.

Amnesty International anbefaler, at et intersektionelt perspektiv fortsat inddrages i den videre udformning af handleplanen, da mennesker af disse målgrupper typisk har dobbelt-udfordringer, der interagerer på flere niveauer og ofte på samme tid, hvilket bidrager til systematisk uretfærdighed og social ulighed.

(BIF)

Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA) samt Dansk Muslim Union (DMU) finder det særligt bekymrende, at KK anvender

begrebet "omvendt racisme" i nærværende udkast til handleplan. Det anføres, at begrebet er med til at opretholde et ulige magtforhold mellem majoritet og minoriserede borgere. Det bemærkes endvidere, at KK bør redegøre for implementering af handleplanens initiativer samt muligheden for introduktion af nye initiativer efter udløbet af handleplanens tidsramme.

(BIF)

Diversity Works finder det særdeles afgørende, at handleplanen forholder sig til kompleksiteten i forhold til dobbeltudfordringer, som fx LGBTQ+ personer med minoritetsetnisk baggrund oplever. *LGBT Asylum* bemærker også med tilfredshed, at handleplanen har særligt fokus på multipel diskrimination.

(BIF)

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler, 1) at ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende Oprindelige Folk og Stammefolk samt FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP) tilføjes til handleplanens retlige grundlag. Endvidere anbefales det, at der skelnes mellem "oprindelige folk" og "etniske minoriteter".

2) at der stilles "øremærkede midler til rådighed til oprindelige folks foreninger, organisationer, projekter, oprindelig kunst, viden om Inuit, kultur, healing og wellness aktiviteter mv."

3) at der tilvejebringes "informationer om racisme, diskrimination og hadforbrydelser mod Inuit på lige fod med andre etniske minoriteter."

4) at "Inuit får lige adgang til ligestillet støtte og vejledning samt integrationsmuligheder som 'etniske minoriteter' ved ankomst til Danmark. At Inuit i Danmark har lige adgang til deres særlige rettigheder som oprindelige folk."

(BIF)

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler, at "forældrekompetence-undersøgelser og andre psykologiske tests der ikke er tilpasset inuit og heller ikke lavet af inuit selv og ikke bliver ført af inuit gjort ugyldige, da de har store konsekvenser for Inuit i Danmark".

[*Socialforvaltningen* tager anbefalingen til efterretning og vil fortsat arbejde for, at undersøgelser og test stiller alle københavnere lige uanset baggrund.]

(SOF)

LGBT Asylum anbefaler, at der afsættes 0.3 mio. årligt til etablering af et værested for LGBTQ+ flygtninge i København, hvor der kan gennemføres tiltag og aktiviteter, som medvirker til at understøtte handleplanens formål.

(BIF)

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at den nævnte "tilbagevendende medborgerskabsundersøgelse" prioriteres og gennemføres i 2023, og at særligt de dele af undersøgelsen som omhandler diskrimination, racisme og hadforbrydelser i højere grad foldes ud i undersøgelsen.

(BIF)

Mellemfolkeligt Samvirke bemærker, at "det manglende fokus på Inuit borgere er et blindspot for kommunen" og opfordrer til, at der hentes inspiration fra høringssvar fra *Ilisimasavut* og *ICC Greenland*. Desuden savner MS oplysninger om, hvordan handleplanen vil nå ud til de mest udsatte (fx uregistrerede hjemløse migranter, menneskehandlede og LGBT+ asylansøgere) og sikre at de bliver oplyste om rettigheder og initiativer på eget sprog. Hertil kommer, at MS opfordrer til en styrket monitorering med inddragelse af følgegruppen, opsætning af mål og milepæle for implementering af handleplanen samt succeskriterier og visioner for hvordan et racismefrit København kan realiseres. MS anbefaler desuden, at der findes finansiering til "etablering af aktivitetspulje til støtte af civilsamfundsaktiviteter" samt til "faste møder i følgegruppen"

(BIF)

SOS Racisme bemærker, at organisationen er helt enige i de forudsætninger, værdier og formål, der er nævnt i forord og Indledning. *SOS Racisme* er endvidere enig i afgrænsningen fsva. dobbelt-diskrimination og multiple diskriminationsårsager. *SOS Racisme* anbefaler desuden, at der findes finansiering til "etablering af aktivitetspulje til støtte af civilsamfundsaktiviteter" samt til "faste møder i følgegruppen". Endvidere foreslås, at den nævnte "Kampagne mod racisme, diskrimination og hadforbrydelser" prioriteres og kobles til relevante begivenheder eller til mærkedage. Endelig erklærer *SOS Racisme* sig enig i forslaget om "Opkvalificering af ansatte i nattelivet og offentlig transport". Organisationens peger på, at der i forlængelse heraf evt. kan gennemføres sparingsmøder ml. Københavns Politi, Københavns Kommune, organisationer fra følgegruppen og tog- og busselskaber.

(BIF)

Ungeråd KBH bemærker at der "mangler opfølgning på hvad der helt præcis kommer til at ske efter gennemførelsen af handleplanen". Rådet giver udtryk for et ønske om "inddragelse igennem hele processen", så rådet kan understøtte en forandring.

(BIF)

Arbejdsmarkedet

Amnesty International og *SOS Racisme* og *Østerbro Lokaludvalg* anbefaler anonymisering af ansøgere køn, alder og etniske herkomst i ansættelsesprocesser.

[Økonomiforvaltningen bemærker, at der på det danske marked kun er en enkelt leverandør, som har udviklet en løsning til sløring af data, som kan anvendes til at vurdere, hvor godt et givet CV matcher et givet jobopslag. Forvaltningen vurderer imidlertid, at løsningen ikke er moden til at kunne bruges i Københavns Kommune, idet løsningen indtil nu kun har været anvendt i mindre omfang. Forvaltningen følger udviklingen og vil primo 2024 informere Økonomiudvalget om status.] (ØKF)

Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA) anbefaler, at fokus på at modvirke diskrimination på arbejdsmarkedet bør omfatte samtlige led af ansættelsen og ikke afgrænses til ansættelsesprocessen. (BIF)

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler, at der udarbejdes et særskilt uddannelses- og beskæftigelsesprogram for oprindelige folk i partnerskab med oprindelige folk. Der henvises til en undersøgelse fra VIVE (2018) som viser, at 33 % af alle grønlændere eller oprindelige Inuit i Danmark er i beskæftigelse. Desuden anbefales det, at Inuit tilføjes til to eksempler på forskelsbehandling på arbejdsmarkedet i København (ændringsforslag markeret med understregning):

1. "Der kan være københavnere, som bærer tørklæde eller har et inuit-, mellemøstlig- eller afrikansk navn, som skal sende langt flere jobansøgninger end deres venner med dansk oprindelse for at blive inviteret til en jobsamtale.
2. "Og endelig er der eksempler på, at københavnere med oprindelig- og minoritetsbaggrund har vanskeligere ved at opnå den placering i stillingshierarkiet, som deres kvalifikationer og anciennitet ellers lægger op til."

(BIF)

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Københavns Kommune overvejer om der kan indgå mere konkrete initiativer og målsætninger for bekæmpelsen af diskrimination og racisme på kommunens arbejdspladser. Det kan f.eks. være overvejelser om ansættelsesprocedure, ansattes oplevelser i mødet med eksterne aktører mv.

[Økonomiforvaltningen tager anbefalingerne til efterretning og har udfoldet beskrivelsen af indsatser, som netop forebygger diskrimination i forbindelse med ansættelsesprocedure og tilvejebringer viden om medarbejderes evt. oplevelse af racisme og etnisk diskrimination som led i deres arbejde].

(ØKF)

SOS Racisme støtter de fire indsatser, som gennemføres under fokusområdet "arbejdsmarkedet". SOS Racisme gør desuden

opmærksom på, at spørgsmål i elektroniske ansøgningsformularer om statsborgerskab bør udelades.

[*Økonomiforvaltningen* tager *SOS Racismes* bemærkninger til efterretning og bemærker, at spørgsmål om ansøgeres statsborgerskab har betydning for, om der skal indhentes en arbejdstilladelse. På den baggrund finder forvaltningen ikke anledning til at ændre i praksis.]

(ØKF)

Valby Lokaludvalg bemærker, at der i teksten om ansættelse og interne procedurer for Københavns Kommune som arbejdsplads ikke bliver taget stilling til aldersdiskrimination. Det mener udvalget, er en skam.

[*Økonomiforvaltningen* tager lokaludvalgets bemærkninger til efterretning og anfører, at aldersdiskrimination ikke isoleret set er i fokus i denne handleplan. Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen.]

(ØKF)

Uddannelsessektoren

Amnesty International anbefaler fokus på samarbejde med uddannelser, hvor repræsentation i undervisningspensum er mangelfuld fx på medicinuddannelsen. Endvidere anbefales fokus på samarbejde med uddannelser, hvor der berettes om systematisk diskrimination (der henvises til artikel om Københavns Universitet).

(BIF)

Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA) samt Dansk Muslim Union (DMU) anbefaler, at handleplanen indeholder konkrete tiltag med fokus på antiracistisk pædagogik samt at det sikres, at KK's tilbud om modersmålsundervisning ikke begrænses til visse grupper [Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker, at handleplanen indeholder to tiltag med fokus på antiracistisk pædagogik, som gennemføres, såfremt der opnås finansiering. Desuden bemærkes, at børn i 0.-9. klasse med bopæl i Københavns kommune, med et andet modersmål end dansk, kan modtage modersmålsundervisning i Københavns Kommune. Tilbuddet er ikke begrænset til "visse grupper", idet der oprettes hold, hvis der er minimum 12 børn med bopæl i Københavns kommune, som ønsker modersmålsundervisning i det pågældende sprog. Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen].

(BUF)

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler, at der sikres modersmålsundervisning på oprindelige Inuit-sprog samt evt. online undervisning på nationalt plan. Kravet for antal elever for oprettelse af en Inuit (grønlandsk) modersmålsklasse skal sænkes. I forlængelse heraf bemærker *Qivittoq* at Inuit ikke får modersmålsundervisning, så børnene mister deres sprog.

[*Børne- og Ungdomsforvaltningen* bemærker, at forhold vedr. undervisning på nationalt plan ligger uden for kommunens ansvarsområde. Der oprettes hold med modersmålsundervisning i Københavns Kommune, hvis der er minimum 12 børn med bopæl i Københavns kommune, som ønsker modersmålsundervisning i det pågældende sprog. Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen.]
(BUF)

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kommunen igangsætter indsatser til tidlig forebyggelse af racistiske holdninger i grundskoler, ungdomsskoler og ungdomsuddannelser f.eks. gennem oplysning, oplæg og dialogspil.
(BUF samt BIF om Brobyggerpil)

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kommunen som led i indsatsen til fremme af ligebehandling har et løbende fokus på at mindske den sociale og etniske opdeling af københavnske skoler. [*Børne- og Ungdomsforvaltningen* tager anbefalingen til efterretning og bemærker, at forvaltningen har markant fokus på chancelighed og arbejder for at betydningen af social og etnisk baggrund på københavnske skoler skal mindskes. På baggrund af Institutets anbefaling er dette præciseret i handleplanen]
(BUF)

Mellemfolkeligt Samvirke oplyser at have god erfaring med undervisningstilbud om forebyggelse af racisme og diskrimination under "Åben Skole" og stiller sig gerne til rådighed for dette mulige fremtidige initiativ.
[*Børne- og Ungdomsforvaltningen* kvitterer for tilbuddet.]
(BUF)

SOS Racisme anbefaler, at indsatsen om "Håndtering af diskrimination og ubevidste bias blandt lærere på københavnske grundskoler" kan bygge på organisationens erfaringer og samarbejde med bl.a. forskere fra Aarhus Universitet, DPU i Emdrup samt Psykologfagligt netværk mod diskrimination. *SOS Racisme* anbefaler endvidere, at man i 2023 fx via Åben Skole kan inddrage organisationer i følgegruppen til undervisning om racisme og diskrimination.
[*Børne- og Ungdomsforvaltningen* kvitterer for tilbuddet om at drage nytte af organisationens erfaringer til evt. brug for indsats om "Håndtering af diskrimination og ubevidste bias blandt lærere på københavnske grundskoler" *Børne- og Ungdomsforvaltningen* bemærker desuden, at Samarbejdspuljen under "Åben Skole" støtter samarbejde mellem folkeoplysende foreninger og københavnske folke-, special-, dagbehandlingsskoler eller KKFO'er. Der er 1,1 mio. kr. i puljen årligt i årene 2022-2025 og organisationer i følgegruppen kan - på lige fod med andre - søge puljen til undervisning om racisme og

diskrimination. På baggrund af SOS Racismes anbefaling er dette præciseret i handleplanen]
(BUF)

Ungeråd KBH giver udtryk for, at indsatser i grundskolen ikke er prioriteret nok i handleplanen. Der henvises til, at indsatsen om "Brobyggerspil" ikke er tilstrækkelig. Der henvises til, at spillet bør være en del af noget større og have en form for kontekst og opfølgning, før det kan have en virkning. Der skal være permanente ændringer i undervisningsmaterialer -og forløb, så antidiskrimination kan blive en fast del af de unges dannelse. På den baggrund foreslår *Ungeråd KBH*, at der implementeres et samarbejde med foreninger og virksomheder, bl.a. Brobyggerne, mhp. på at udvikle eksempelvis materialer, kurser og forløb, som har en mere permanent effekt. Derudover anbefales det, at materiale gøres tilgængeligt online og i oversættelser. I forlængelse herfra foreslås det, at der tages højde for repræsentation og diversitet i undervisningsmaterialet.

[*Børne- og Ungdomsforvaltningen* tager rådets forslag til efterretning, og har tilføjet forslaget til handleplanens indsatser, som kan gennemføres, såfremt der opnås finansiering].

(BUF)

Boligmarkedet

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) bemærker, at Københavns Kommune "tilsidesætter oprindelse folks rettigheder på boligmarkedet", idet gruppen ikke specifikt er nævnt, ligesom der henvises til en undersøgelse foretaget af Ankestyrelsen, som alene havde fokus på etniske minoriteter.

[*Teknik- og Miljøforvaltningen* har præciseret teksten i handleplanen, så det fremgår, at der vil være fokus på alle former for etnisk diskrimination, herunder diskrimination mod etniske minoriteter og oprindelige folk (inuit).]

(TMF)

Foreningslivet

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler, at der bliver varetaget Inuit-tilpassede kulturelle aktiviteter for oprindelige folk samt at "oprindelige folk" også nævnes i teksten.

[*Kultur- og Fritidsforvaltningen* har præciseret teksten i handleplanen, så det fremgår, at KK vil have fokus på, at foreningslivet er tilgængeligt for alle københavnere, herunder københavnere med etnisk minoritetsbaggrund og Inuit, som ikke må begrænses af diskrimination.]

(KFF)

Nørrebro Lokaludvalg anbefaler, at handleplanens fokus på inddragelse af foreningsliv og civilsamfund bør opprioriteres. Der henvises til VIVEs

Fællesskabsmåling (dec. 2022), som viser, at 3 ud af 10 af de borgere, der er mest marginaliserede har etnisk minoritetsbaggrund.

[Kultur- og Fritidsforvaltningen tager anbefalingen til efterretning og bemærker, at der i handleplanen indgår et initiativ med "Model med indgåelse af partnerskaber med udvalgte foreninger, der arbejder med forebyggelse af diskrimination, racisme og hadforbrydelser". Indsatsen gennemføres, såfremt der opnås finansiering.]

(KFF)

SOS Racisme anbefaler, at Københavns Kommune opretter aktiviteter til beboere med børn i omdannelsesområder som Mjølnerparken. Det anføres, at beboerne "reelt frataget deres tidligere muligheder på grund af racediskriminerende lovgivning".

[Kultur- og Fritidsforvaltningen tager anbefalingen til efterretning og bemærker, at Københavns Kommune arbejder systematisk med at inddrage børn og unge i de udsatte byområder i et aktivt kultur- og fritidsliv. Dette gøres bl.a. ved at afholde gratis FerieCamps i alle de store skoleferier, hvor børn og unge møder lokale foreninger og kulturtilbud, og ved at etablere samarbejder mellem idrætsforeninger og daginstitutioner/KKFO'er i indsatsen Aktive Børn i Forening. Med projektet "Brobold" samarbejder forvaltningen endvidere med tre lokale fodboldklubber om at opgradere mindre idrætsfaciliteter i udsatte boligområder og lave aktiviteter for især mindre børn tæt på deres bopæl. Under "Brobold" er der bl.a. aktiviteter tæt på Mjølnerparken i samarbejde med Nørrebro United. Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen.]

(KFF)

Det offentlige rum (nattelivet og offentlig transport)

Amnesty International anbefaler forsøg med civilpoliti i nattelivet, der trænes i at håndtere og identificere diskrimination.

[Kultur- og Fritidsforvaltningen tager anbefalingen til efterretning og foreslår, at det eksisterende korps af kommunale natteværter løbende kan opkvalificeres til at kunne vejlede og hjælpe københavnere, som oplever diskrimination i nattelivet. Tiltaget er tilføjet til handleplanens indsatser, som kan gennemføres, såfremt der opnås finansiering].

(KFF)

Det nationale integrationsråd foreslår, at alkoholbevillingen fratages beværetninger, som diskriminerer i adgangskontrollen, samt at der indføres en smiley-ordning i stil med fødevarekontrollen.

[Kultur- og Fritidsforvaltningens bemærkninger tager DNI's bemærkninger til efterretning og opfatter disse som forslag til ændring af national lovgivning. Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen.]

(KFF)

Københavns Politi foreslår, at politikredsen inddrages i arbejdet med implementering af indsatsen 'Relancering af Charter for et fair natteliv (Oslo-model mod diskrimination) og understøttelse af Københavns Nattelivsudvalgs opgaver' således at tiltaget koordineres med politikredsens indsats "Trygt Natteliv".

(KFF)

Københavns Politi vil gerne stå til rådighed og indgå i et samarbejde med Københavns Kommune, såfremt der gennemføres en 'Kampagne om forebyggelse af racisme, diskrimination og hadforbrydelser'. Politikredsen oplyser, at den løbende monitorer hadforbrydelser for at indsamle og udbrede viden herom i bl.a. forebyggende øjemed.

(BIF)

SOS Racisme bemærker, at organisationen "ikke kan se nogen mening med de anførte indsatser" og anfører, at det "er det eneste punkt i handleplanen, hvor organisationen er uenig". Desuden anbefaler organisationen, at kommunen undlader at gennemføre indsatser i samarbejde med brancheorganisationerne Horesta og DRC. Endvidere bemærkes det, at "nattelivsudvalgets opgaver reelt ikke har noget at gøre med diskrimination af minoritetsdanskere i nattelivet at gøre" hvorfor det ikke bør nævnes i en handleplan mod racisme, men at "pengene kunne tages fra en anden kasse".

[*Kultur- og Fritidsforvaltningen* tager *SOS Racismes* bemærkninger til efterretning og bemærker, at finansiering til de nævnte initiativer er prioriteret særskilt af Borgerrepræsentationen i forbindelse med Budget2023 og således ikke er taget fra en ramme afsat til nærværende handleplan. Brancheorganisationerne har en central rolle i at medvirke til at fremme et natteliv uden diskrimination. På den baggrund vil kommunen fortsat indgå i dialog med Horesta og DRC.]

(KFF)

SOS Racisme foreslår endvidere, at Borgerrådgiveren tilbyder at skrive anmeldelser om diskrimination i nattelivet på vegne af københavnere, som fx ønsker at klage til Ligebehandlingsnævnet eller Politiet mv.

[*Økonomiforvaltningen* tager *SOS Racismes* bemærkninger til efterretning og bemærker, at det fremgår af Kommunestyrelseslovens §65 at "Borgerrådgiverfunktionen kan kun varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration". Forvaltningen finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i handleplanen]

(ØKF)

Sundhedsområdet

Ilisimasavut og Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC) anbefaler:

- 1) at Københavns Kommunes egen Børnesundhedsprofil fremadrettet inddrager forhold om børn med Inuit-baggrund.

- 2) Københavns Kommune sikrer, at Inuit kan opretholde "kulturelle madtraditioner, kulturelle medicin samt vores oprindelige måde at praktisere vores oprindelige healings kultur for at vi som folk kan opretholde vores sundhed så vi kan sikre os et bedre og retfærdigt sundhedstilbud. Så vi kan få adgang til vores egen mad, adgang til medicin indenfor kommunen".
- 3) at der i Københavns Kommunes kommende trivselsundersøgelse i 2023 sættes fokus på "Inuits ve og vel i kommunen".

Sundheds- og omsorgsforvaltningen tager anbefalingerne til efterretning og bemærker, at Københavns Kommunes Børnesundhedsprofil i 2023 planlægges gennemført med cpr-numre, hvilket øger mulighederne for ulighedsanalyser og gør det muligt at koble børnenes selvrapporterede besvarelser med registeroplysninger om forældrebaggrund, etnicitet, bopæl o.a., som kan have relevant betydning for børnenes trivsel og sundhedsadfærd. Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til at udarbejde rapporter/analyser om børn med specifik etnisk oprindelse. SUF bemærker endvidere, at forvaltningen altid søger at arbejde inkluderende og rummeligt, også når det gælder kulturelle traditioner i mødet med sundhedsvæsenet og de kommunale tilbud, herunder på madområdet. SUF har etableret Etnisk Ressourceteam, som har til formål at fremme dialogen og forståelsen mellem kommunen og borgeren, så alle borgere sikres den rette hjælp uanset baggrund. Teamet råder over 40 sprog/dialekter og har en bred forståelse for og indsigt i forskellige kulturer. Det er imidlertid endnu ikke lykket at rekruttere medarbejdere med inuit baggrund til teamet. Endelig bemærker SUF, at kommunens **trivselsundersøgelse...**

SOS Racisme udtrykker tilfredshed med, at Sundhedsforvaltningen vil bekæmpe racisme på arbejdspladsen og foreslår, at KK medvirker til at få tolkeloven afskaffet - eller stille gratis tolkebistand til rådighed i sundhedsvæsenet også til folk, der har boet i Danmark i mere end 3 år. *Sundheds- og omsorgsforvaltningen* tager SOS Racismes forslag til efterretning og bemærker, at spørgsmål om ændring af tolkeloven vurderes at være uden for formålet med handleplanen, som har fokus på tiltag inden for Københavns Kommunes ressort.

